

Hogyan használd...

(A Diszkriminációellenes Tanács)

I. kiadás
2011 január

Csak elektronikus formában terjesztett, szabadon felhasználható kiadvány

Tartalom

Előszó	3
Mi a diszkrimináció?	4
Az Országos Diszkriminációellenes Tanács	5
Kérdezz – felelek	6
Egy valós ügy dokumentumai	7
– a beadvány iktatása	9
– idézés a meghallgatásra	10
– a reklamált fél álláspontja	11
– válasz a reklamált fél álláspontjára	14
– a 94/2010-es határozat	16
Pont és új bekezdés	26
– a reklamált fél álláspontja	27
– a 284/2010-es határozat	29

Előszó

A romániai magyarságnak több olyan jogérvényesítő lehetősége van, amellyel a kívánatosnál ritkábban él. Az egyik ilyen kevésbé kihasznált lehetőség az Országos Diszkriminációellenes Tanács (rövidítve ODT, románul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării CNCD).

Tapasztalataink szerint az ODT alig ismert a magyar közösség előtt, s akik hallottak felőle, azok is elsősorban a „romákat védő szervezetként” ismerik. Ez tévedés. Az ODT segítségével minden diszkrimináció, így a nyelvi diszkrimináció ellen is fel lehet lépni, ráadásul megítélésünk szerint a bírósági eljárásnál egyszerűbben és gyorsabban lehet segítségével hatást elérni.

Sokak számára gondot okoz, hogy nem tudják, a gyakorlatban hogyan is működik a tanács. Míg „hagyományos” perrel, ügyvéddel, bírósággal már sokunknak volt dolgunk, így tudjuk, mire számíthatunk, ha belevágunk egy bírósági ügybe, addig ez nem mondható el az ODT-ről.

„Kell-e fizetnem az eljárásért?” „Nem lehet, hogy noha én teszek bejelentést, végül engem bírságnak meg?” – merülnek fel egymás után a jogos kérdések.

Mások számára egyszerűen nyelvi problémák merülnek fel. Igen sokan nem ismerik annyira a bürokratikus román hivatali nyelvezetet, hogy ügyvéd vagy közjegyző segítségével nélkül úgy tudjanak megfogalmazni egy hivatalos bejelentést, hogy az a címzéstől az aláírásig biztosan helyes legyen.

Ismertetőnkben a fent felvetett problémákhoz kívánunk segítséget nyújtani. Reméljük, hogy ennek átolvasása után minden jogiért kiállni merő és akaró polgár könnyebben fog élni az Országos Diszkriminációellenes Tanács adta lehetőségekkel.

A következőkben először általában írunk a diszkriminációról, majd az ODT-ről. Próbálunk minél rövidebben fogalmazni, csak a legszükségesebbeket leírni. Aki bővebb, általános tudnivalókra vágyik, talál ilyeneket románul és angolul az ODT honlapján. (www.cncd.org.ro)

Majd kérdés-felelek formában a legfontosabb, az eljárással kapcsolatos gyakorlati tudnivalókra hívjuk fel a figyelmet.

Végül két ügy valódi dokumentumait mutatjuk be. Ezzel az a célunk, hogy gyakorlati mintát adjunk mindenkinek, aki az ODT-hez kíván fordulni. Ezeket a dokumentumokat, értelem-szerűen semmiféle „szerzői jog” nem védi. Az ezekben szereplő témákat, érveket, nyelvi és formai megoldásokat bárki nyugodtan átveheti, sőt, mivel sikeres, megnyert ügyekről van szó, nyugodt szívvel ajánljuk is e minták használatát.

Az első ügyben egy települési honlapon csak románul szerepel a tanácsi határozatok többsége, s általában is, a honlap magyar változata szegényesebb volt, mint a román nyelvű változat. E miatt elmarasztalták a település polgármesterét, és bírságot róttak ki rá nyelvi diszkrimináció miatt. A másik ügyben a panaszos polgármesteri hivatalhoz címzett magyar nyelvű levélre nem kapott magyar nyelvű választ, s emiatt marasztalták el a polgármestert. Úgy véljük mindkét ügy – sajnos – teljesen hétköznapi Erdélyben, ahol jogilag a legalább 20%-ban magyarok által lakott településeken szinte teljes kétnyelvűségnek kellene érvényesülnie. (A pontos jogokról, s az azokat garantáló törvényekről lásd másik, „Jogában áll...” című elektronikus kiadványunkat, amely szintén ingyen letölthető a www.nyelvi jogok.ro honlapról.)

Sok sikert, és hasznos olvasást kíván:

Kapitány Balázs szerkesztő, www.nyelvi jogok.ro

Mi a diszkrimináció?

Diszkrimináción olyan megkülönböztetett bánásmódot (kijelentést, tettet, magatartást) értünk, ami egy adott személy vagy csoport esélyegyenlőségére hat.

Amennyiben a megkülönböztetett bánásmód hátrányos helyzetbe hozza a személyt vagy csoportot, *negatív diszkriminációról* beszélünk. Ennek sokféle megnyilvánulási formája lehet, közös ismertetőjük, hogy mindegyik kirekesztő és elutasító.

A negatív diszkrimináción kívül *pozitív diszkriminációról* is beszélhetünk. Ezen a hátrányos helyzetű személyek vagy csoportok érdekében hozott, az esélyegyenlőség megteremtésére irányuló intézkedéseket értjük. Ezek az intézkedések a hátrányos helyzetűek iránt érzett szolidaritásból születnek, – hiszen az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* szerint „*értelemmel és lelkiismerettel bírván, testvéri szellemben kell egymás iránt viseltetnünk*”.

Az ENSZ által 1948-ban elfogadott *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* az emberi méltóság védelmét, mindenki számára azonos jogokat és a törvény előtti egyenlőséget nyilvánítja ki. Fentebb idézett első cikkelyében a pozitív diszkriminációt szorgalmazza, míg több, további cikkelyében a negatív diszkriminációt marasztalja el.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásán, a szabadság, a demokrácia, és a jogállamiság elvein alapuló Európai Unió több intézkedést hozott az egyenlő bánásmód elvének megvalósítása érdekében.

Az Európai Tanács 2000/43/EK irányelve a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról, míg a 2000/78/EK irányelve a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról rendelkezik.

Románia EU-s csatlakozásának feltétele volt a jogharmonizáció, az ország törvényeinek az Unió törvényeihez igazítása. E folyamat részeként hozták meg 2000 augusztusában a 137/2000-es Kormányrendeletet, amely az említett ajánlások figyelembe vételével mindenfajta (negatív) diszkrimináció megelőzéséről és büntetéséről rendelkezik. Itt szükséges megemlíteni Románia Alkotmányának 20. szakaszának (2) cikkelyét:

„A Románia által az alapvető emberi jogokra vonatkozóan részes félként aláírt paktumok és szerződések és a belföldi törvények közötti eltérések fennállása esetén a nemzetközi szabályozásokat kell elsőbbségben részesíteni, kivéve azt az esetet, amelyben az Alkotmány vagy a belső törvények kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak.”

Az Országos Diszkriminációellenes Tanács a parlament felügyelete alatt működő önálló hatóság, 2002 augusztusában alakult meg. Az ODT felel a diszkrimináció megelőzéséről és büntetéséről rendelkező törvény előírásainak betartásáért. Ehhez hasonló intézmény, különböző jogkörrel ellátva, az Unió számos országában működik. Magyarországon például Egyenlő Bánásmód Hatóság, Olaszországban pedig Esélyegyenlőségi Osztály néven végzi hasonló tevékenységét az arra kinevezett hatóság. Ez utóbbi elnevezéseket szerencsésebbnek tartom, mint az ODT-t, könnyebben megfejtethő, mit tesz, mivel foglalkozik az intézmény.

A 137/2000-es Kormányrendelet értelmében diszkriminációnak minősül minden megkülönböztetés, kirekesztés, ami faj, nemzetiség, etnikum, nyelv, vallás, társadalmi osztály, meggyőződés, nem, nemi irányultság, kor, fogyatékoság, nem fertőző krónikus betegség, HIV fertőzés vagy hátrányos helyzetű csoporthoz való tartozás alapján történik. Ezen kívül szintén diszkriminációnak minősül minden megnyilvánulás, ami az emberi jogok és szabadságok korlátozására irányul.

Az Országos Diszkriminációellenes Tanács

Az Országos Diszkriminációellenes Tanács felel a 137/2000-es, a diszkrimináció megelőzéséről és büntetéséről szóló törvény alkalmazásáért, feladata megelőzni, kivizsgálni, megállapítani és büntetni a diszkriminációt. Az ODT döntéshozó testülete a parlament által kinevezett kilenc tagú igazgatótanács. A határozatok meghozatalánál legalább öt tagnak kell jelen lennie a kilenc közül, de jelenléttől függetlenül, minden esetben legalább öt szavazat kell egy határozat mellett. Az ODT hivatalból vagy egy magánszemély által benyújtott panasz nyomán indíthat vizsgálatot.

Lássuk hát, mit kell tennünk, és mire számíthatunk, ha úgy érezzük, hogy hátrányos megkülönböztetésben volt részünk, és ennek következtében az ODT-hez fordulnánk.

Első lépésként, sértett félként egy beadványt (nevezhetjük kérvénynek vagy petíciónak) kell írunk, melyben szerepelnie kell nevünknek (vezeték- és keresztnév), postacímünknek és ajánlatos telefonszámunkat is megadni a könnyebb kommunikálás céljából. A beadványban minél pontosabban és részletesebben le kell írni azokat a tényeket (elhangzott kijelentést, megnyilvánuló viselkedést), amelyek véleményünk szerint kirekesztők velünk szemben vagy hátrányosan különböztetnek meg, továbbá meg kell nevezni a diszkriminációval vádolt személyt vagy intézményt (ki az, aki ellen benyújtjuk a panaszt). Amennyiben több adatot tudunk szolgáltatni a reklamált személyről, például ismerjük a címét és telefonszámát, azt is közöljük az ODT-vel, ez megkönnyíti az eset kivizsgálását. Ha a diszkriminálást bizonyító anyagunk van (irat, fénykép, hang- vagy videofelvétel), ezek másolatát feltétlenül csatoljuk a kérvényhez!

Időben jelezzük a diszkrimináló esetet! A diszkrimináló esettől, illetve attól számítva, hogy tudomást szerezhettünk az esetről, egy éven belül lehet az ODT-hez beadvánnyal fordulni. Minél korábban nyújtjuk be a kérést, annál könnyebb kivizsgálni az esetet.

Az aláírt beadványt ajánlatos *tértivevény*vel (*confirmare de primire*) postázni az ODT-nek, így igazolásunk lesz arról, hogy beadványuk célhoz érkezett. Az ODT-hez érkezett beadványt iktatják, majd kiosztják az igazgatótanács egyik tagjának, kivizsgálás végett. Erről levélben értesítik a kérelmezőt: közlik az iktatószámot, az iratcsomó (*dosar*) számát, a kérelmező és a reklamált fél nevét, a beadvány tárgyát és az ügy kivizsgálásával megbízott személy nevét. Amennyiben a kivizsgálással foglalkozó személy hiányosnak tartja az iratcsomót, és szükségesnek tartja további iratokkal kiegészíteni, értesíteni fogja a kérelmezőt.

A beadvány másolatát az ODT elküldi a reklamált félnek. Ezzel egyidejűleg meghallgatásra hívja mindkét felet. Amennyiben valamelyik fél vagy tanú nem ismeri, vagy nem megfelelőképp ismeri a román nyelvet, tolmács vagy egy megbízható személy fordíthat. (Az ODT-ban többen is ismerik a magyar nyelvet!) A meghallgatáson nem kötelező megjelenni, és a felek távolléte nem akadályozza meg az ügy kivizsgálását. A meghallgatáson a kérelmezőnek a felől kell meggyőznie az ODT-t, hogy hátrányos megkülönböztetés történt, a megkülönböztetés elkövetésével vádoltnak pedig azt kell bizonyítania, hogy tette nem minősül diszkriminációnak. A meghallgatásról hiányzó fél írásban (annyi példányban, ahány fél van) juttathatja el érvelését (*note scrise*) az ODT-nek. Az érvelés egyik példányát az ODT elküldi a másik félnek, és lehetőséget nyújt arra, hogy írásban reagáljon a benne foglaltakra (*concluzii scrise*).

Ezek után nem marad hátra más, mint az ODT igazgatótanácsának ülése, melyen az átvizsgált dosszié alapján meghozzák az ODT határozatát, melyet írásban közölnek a felekkel. A kivizsgálás időtartama, a kérvény iktatásától számítva a határozat meghozásáig – elvileg – nem haladhatja meg a 90 napot.

Az ODT határozatai kézbesítéstől számítva 15 napon belül megtámadhatók a közigazgatási bíróságon.

Kérdezz – felelek. Gyakorlati tudnivalók az eljárásról

▪ **Miért forduljak az ODT-hez?**

– A kirekesztés miatt hátrányos helyzetbe került személy nem gyakorolhatja a többség által gyakorolt jogokat, és nem rendelkezik azokkal a lehetőségekkel, melyeket a többség élvez. Ez sérti az emberi méltóságot. Elesett lehetőségek következtében nyereségtől maradhatunk el, vagy akár veszteségeink is lehetnek. Az ODT-hez fordulva erkölcsi elégtételt kaphatunk, és az anyagi kártérítés igénylésében, a diszkriminálás megszüntetésében is ez lehet az első lépés.

▪ **Mikor forduljak az ODT-hez?**

– Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata szerint „*testvéri szellemben kell egymás iránt viselkednünk*”, és a Biblia is azt üzeni, hogy „*amennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljetek*”. Először próbáljuk meg békés módon rendezni a konfliktust, hátha többre jutunk, mint egy eljárás beindításával. Ha így nem sikerül, akkor minél hamarabb, legkésőbb egy éven belül forduljunk az ODT-hez. Azonban, mielőtt megtennénk, alaposan át kell gondolnunk a következő kérdést.

▪ **Mit veszíthetek, ha az ODT-hez fordulok?**

– Munkahelyi konfliktus esetén akár a munkahelyet is. Bár a törvény védi a panaszost a megtorlástól, előfordulhat, hogy a panasz és kivizsgálása nem fékezi az elkövetőt, ellenkezőleg: olaj lesz a tüzre. Mindenkinek önmagának kell mérlegelnie és eldöntenie, hogy tűri a jogfosztottságot, hátrányos megkülönböztetést, vagy tekintettel a *lehetséges* erkölcsi elégtételre és anyagi kártérítésre, vállalja az ODT-hez fordulást.

▪ **Mennyibe kerül az ODT-hez folyamodni?**

– Az ODT kivizsgálását nem kell megfizetni, állami költségvetésből dolgoznak. Ügyvédet sem kell fogadni, aki képviselné ügyünket. A saját kezűleg írt beadvány és az általunk szolgáltatott bizonyítékok elegendőek az ügy kivizsgálásához. Ennek ellenére, ha valaki ügyvédre vagy érdekvédelmi szervezetre bízna ügyének képviseletét, erre is van lehetőség.

▪ **Mi történik, ha az ODT szerint nem történt diszkrimináció? Elmarasztalják a panaszost?**

– Az ODT határozatait bármelyik fél megtámadhatja a közigazgatási bíróságon, ha nincs megelégedve vele. Amennyiben az ODT szerint nem történt diszkrimináció, és határozatát egyik fél sem támadja meg, az ügy lezártnak tekintendő. A kérelmezőt nem marasztalják el, hiszen ő csak tényleket ír le, és véleményt nyilvánít az ügyről. A határozatot az ODT mondja ki.

▪ **Miért forduljak az ODT-hez? Miért nem bírósághoz?**

– Az ODT-nál majdnem ingyen (postaköltség és iratmásolás árán), viszonylag rövid idő alatt, 90 napon belül juthatunk egy diszkrimináló tény elmarasztaló határozathoz, ami önmagában is erkölcsi elégtétel. Anyagi kártérítésért a közigazgatási bírósághoz fordulhatunk, bélyegilleték fizetése nélkül, ahol az ODT határozata alapján rövidebb időn belül születhet kedvező döntés.

▪ **Fordulhatok-e bírósághoz az ODT megkerülve?**

– Igen, bárki, aki úgy érzi, hogy diszkriminálták, bírósághoz fordulhat, bélyegilleték fizetése nélkül, kártérítést igényelhet és kérheti a diszkrimináló állapot megszüntetését. Ebben az esetben, bár beidézük az ODT-t is a tárgyalásra, először bizonyítani kell, hogy hátrányos megkülönböztetés történt. Akárcsak az ODT esetében, itt is előfordulhat, hogy a bíróság nem minősíti diszkriminációnak a beadványunkban szereplő tényeket. Ezzel a kártérítési igény alaptalanná válik. Eredményesebbnek tartom, ha először az ODT-hez folyamodunk, és ha jogosnak tartják a panaszt, az általuk kiadott határozattal fordulunk a bírósághoz. Ha késne is valamennyit az ODT kivizsgálása, három éven belül van lehetőségünk bírósághoz fordulni.

Egy valós ügy dokumentumai

Az alábbiakban egy valós ügy dokumentumait felhasználva szemléltetem, miként zajlik az ODT-hez folyamodás, a kérvény benyújtásától a határozat meghozataláig. Az eset ismertetése előtt röviden bemutatatom, miért tartottam szükségesnek, hogy az ODT-hez forduljak.

A marosvásárhelyi polgármesteri hivatal városi weboldalának ügyét előzőleg vizsgálta már az ODT, két ízben is. Mindkét kivizsgálás során megállapították a diszkriminációt, és elmarasztalták a város polgármesterét. Ennek ellenére lényegi változás nem történt a város weboldalán: a magyar nyelvű információk töredékét képezték a román nyelven megjelent információknak, és azokhoz viszonyítva később kerültek fel az oldalra. A két kivizsgálás és elmarasztalás tehát nem volt elegendő ahhoz, hogy a polgármester véget vessen a hátrányos megkülönböztetésnek. Míg azon gondolkodtam, hogy hogyan lehetne változtatni ezen, nem hagyhattam figyelmen kívül, hogy mindkét kivizsgálás hivatalból indult. Lehangelőnek tartottam, hogy nem akadt sem jogvédő szervezet, sem magánszemély, aki panaszt nyújtott volna be ez ügyben. Változtatni kell! – fogalmazódott meg bennem. Nem szabad szótlannul hagyni a jogfosztást, a kirekesztést, akkor sem, ha nem sikerül változtatnom!

Mielőtt az ODT-hez fordultam volna, próbát tettem az ügy békés rendezésére. Írtam egy levelet a város polgármesterének, melyben arra kértem, hogy tájékoztasson arról, miért nem kerül fel az önkormányzat weboldalára magyar nyelven is minden közhasznú és tájékoztató jellegű információ. Magyar nyelven írtam, és kértem a polgármestert, hogy válaszát magyar nyelven is küldje el számomra. Sajnos ezt a törvény által is előírt kötelességét nem teljesítette. Még két alkalommal próbálkoztam a fentebb leírt módon, a polgármester ezekben az esetekben is mulasztott.

Mikor azt tapasztaltam, hogy a békés megoldás még szándék szintjén sem jelentkezik, az ODT-hez fordultam a következő beadvánnyal:

Către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Subsemnatul Bustya Sándor, domiciliat în Tîrgu Mureș, str. [REDACTED], vă aduc la cunoștință următoarele:

*În data de 20 septembrie, anul curent, căutând niște informații de interes public pe Internet, mai precis pe pagina Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș, accesibil la adresa www.tirgumures.ro, am constatat cu stupeoare că majoritatea informațiilor de interes public postate în limba română nu sunt postate și în limba maghiară. **Într-o localitate, în care ponderea populației maghiare depășește procentul de 20%, conform***

- legii nr. 544 din 2001, privind accesul liber la informații publice;
- a legii nr. 215 din 2001, privind organizarea și funcționarea administrației publice locale și
- a legii nr. 282 din 2007, privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare,

informațiile și hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maghiară. După ce — pe baza legilor de mai sus — am ajuns la concluzia că nepublicarea informațiilor de mai sus în limba maghiară pe pagina Primăriei contravine legilor și discriminează comunitatea maghiară din această localitate, printr-un articol scris și publicat în cotidianul județean **Nép-újság**, în data de 22 septembrie am informat opinia publică despre cele constatate. Totodată, în data de 21 septembrie am expediat Primăriei Tîrgu

Beadványomban leírtam a tapasztaltakat: a polgármesteri hivatal weboldalán a közérdekű információk nagy része nem érhető el magyar nyelven.

Felsoroltam azokat a törvényeket, amelyek alapján véleményem szerint a közérdekű információkat magyarul is közölni kell.

Mureș, domnului primar Dorin Florea o scrisoare recomandată, în care l-am atenționat că stare paginii de web contravine legilor în vigoare, este jignitor și discriminativ față de minoritatea maghiară, și am solicitat să mă informeze, prin stabilirea unor termene concrete, când se va conforma legislației în vigoare. La această solicitare până azi, 12 noiembrie 2009, la 53 zile de la expediere, nu am primit niciun răspuns. Prin urmare, am căutat o autoritate, la care m-aș putea adresa, în scopul combaterii acestei discriminări. Din informațiile postate pe pagina www.cncd.org.ro am aflat că CNCD a mai investigat și a constatat tratamentul discriminatoriu aplicat de primarul Dorin Florea. Ba mai mult: atât în anul 2007 cât și în anul 2008 CNCD a aplicat sancțiunea contravențională de avertisment. Se pare însă, că primarului Dorin Florea prea puțin îi pasă de aceste sancțiuni. Starea paginii de web este din ce în ce mai deplorabilă. **În varianta maghiară a paginii, în anul 2009 nu s-a postat nicio Hotărâre a Consiliului Local, niciun proces verbal al Adunării Consiliului Local, niciun Proiect de Hotărâre a Consiliului Local, niciun număr al periodicului de informații Monitorul Primăriei Țirgu Mureș în limba maghiară, niciun comunicat de presă.** Înșirare nu este completă, prezintă doar un segment al informațiilor, care a fost publicat abuziv, doar în limba română.

În vederea combaterii discriminării vă rog să constatați cele relatate mai sus și să aplicați împotriva persoanei sau persoanelor vinovate de discriminare, sancțiunile contravenționale prevăzute de lege.

Vă rog respectuos, să-mi explicați, din ce considerent s-a aplicat în 2008 doar sancțiunea de avertisment? Primarul fiind sancționat și în 2007, tot cu avertisment, nu era posibil după abateri repetate de o pedeapsă între 600 lei și 8000 lei, discriminarea vizând un grup de persoane/comunitate? Aplicând sancțiuni de avertisment, nu cred că veți determina primarul sau persoana care comite actul de discriminare, să respecte legea. Dacă veți lua hotărârea de a aplica sancțiuni bănești, și discriminarea tot va continua, să nu luați în nume de rău, dacă periodic (de exemplu lunar) voi apela la dumneavoastră, și voi cere aplicarea sancțiunilor pentru discriminările comise pe perioada respectivă. Poate în felul acesta veți avea succes în combaterea discriminării.

În final îmi exprim convingerea că fiecare cetățean trebuie să răspundă în fața legii pentru faptele sale și nicio persoană nu poate fi mai presus de lege, indiferent de poziția socială, apartenență națională, politică, religie, și alte criterii.

Pentru eventuale informații suplimentare mă puteți contacta la numărul de telefon: [redacted] Aștept răspunsul dumneavoastră pe următoarea adresă:

(név, postacím, aláírás)

Țirgu Mureș,

12.11.2009.

A kérvényt postán küldtem el a ODT-nek. Néhány nap múlva értesítést kaptam, hogy beadványomat iktatták, közölték a beadvány számát (*nr. petiție*), az iratcsomó számát (*nr. dosar*) és az ügy kivizsgálására kinevezett személy nevét.

Fontos megjegyezni a beadvány és az iratcsomó számát! Ugyanis a továbbiakban, minden esetben (pl. ha iratcsomó-kiegészítésre kerülne sor), fel kell tüntetni, e számokkal azonosítják az ügyet.

A közérdekű információk szabad hozzáféréséről szóló törvény, a köz-igazgatási törvény és a Nyelvi Karta alapján kértem az ODT-t, hogy állapítsa meg a diszkrimináció tényét, és az elkövető személyt vagy személyeket törvény szerint büntesse.

Kértem, mivel ismételt elkövetett diszkriminálásról lévén szó, ezúttal ne csak figyelmeztessék az elkövetőt, hanem sújtsák pénzbírsággal is.

Kilátásba helyeztem, hogy ha folytatódik a hátrányos megkülönböztetés, időszakosan (például havonta) panaszt fogok benyújtani, kérve az adott időszakban tanúsított magatartás büntetését.

A gördülékeny ügyintézés érdekében megadtam a telefonszámomat is.

Nr. 10301 / Cr.
Data 19.11.2009

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

Nr. dosar: 454/2009
Nr. petiție: 10.147/16.11.2009

Iratcsomó-
szám

Beadvány-
szám

Stimate domn,

Vă aducem la cunoștință că **petiția** dumneavoastră transmisă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, a fost înregistrată sub nr. **10.147/16.11.2009**, constituită în **dosarul nr. 454/2009** și repartizată spre soluționare Membrului Colegiului Director **ISTVÁN HALLER**.

Cu respect,

Daniel Orăguș
Coordonator Asistent Colegiul Director

Domnului: **BUSTYA SÁNDOR**
Adresă: loc. Tîrgu Mureș, [REDACTED]

Piața Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1,
București, Tel / fax 021-312.65.78/79/85
www.cncd.org.ro

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Értesítenek a beadvány iktatásáról

Nr.	684	ICA
Data	25.01.2010	

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

Nr. dosar: 454/2009
Nr. petiție: 10.147/16.11.2009

COLEGIUL DIRECTOR

CITAȚIE

Emisă în data 25.01.2010

Având în vedere prevederile **art. 20 alin. 4 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată)**, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora soluționarea unei sesizări se realizează cu citarea obligatorie a părților (prin orice mijloc care asigură confirmarea primirii), **domnul BUSTYA SÁNDOR** este citat la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu, nr. 1-3, etaj 2, camera 216, în calitate de **PETENT**, **în ziua de 02.03.2010, orele 09³⁰**.

Menționăm că în caz de neapare a părților, acestea pot trimite note scrise (precum și orice alte acte sau dovezi), **în dublu exemplar**, potrivit prevederilor art. 68 alin. 2 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, (care prevede: „când proba se face prin înscrieri, se vor alătura la dosar atâtea copii câte părți sunt”), până la data închiderii dezbaterilor, soluționarea speței urmând a se face în lipsă.

De asemenea, vă aducem la cunoștință că prezentul dosar nu a putut fi soluționat în termenul legal de 90 de zile astfel precum este prevăzut în **art. 20, alin. (7) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și actualizată**, din lipsă de cvorum, datorită faptului că unele mandate ale membrilor Colegiului director au expirat, iar Parlamentul României nu a desemnat încă membri noi.

Cu respect,

Haller Istvan
Membru Colegiul Director

Domnului: **BUSTYA SÁNDOR**
Adresă: loc. Tîrgu Mureș, [REDACTED]

Piața Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1,
București, Tel / fax 021-312.65.78/79/85
www.cnscd.ro

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Beidéznek a meghallgatásra

Nr. 1975 ICA
Data 11.03.2010

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

Nr. dosar: 454/2009

Nr. petiție: 10.147/16.11.2009

Stimate domn,

Referitor la petiția dumneavoastră înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării sub nr. 10.147/16.11.2009 și constituită în dosarul nr. 454/2009, vă comunicăm punctul de vedere al reclamatului, în speță **Primarul municipiului Tîrgu Mureș, domnul Dorin FLOREA** cu nr. de înregistrare (de ieșire de la Primăria municipiului Tîrgu Mureș) 285/16.02.2010.

În acest sens, vă informăm că în termen de **15 zile de la primirea prezentei adrese** aveți posibilitatea de a formula **concluzii scrise**, luând în considerare și punctul de vedere formulat de reclamant, pe care să le transmiteți pe orice cale (poșta, fax, e-mail) către C.N.C.D. (Piata Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București, Fax: 021-3126578, e-mail: contact@cncd.org.ro).

De asemenea, pentru o mai bună identificare a dosarului în speță, vă rugăm să specificați în răspunsul dumneavoastră numărul dosarului.

Cu respect,

Haller Istvan
Membru Colegiul Director

Domnului **BUSTYA SÁNDOR**

Adresă: loc. Tîrgu Mureș [REDACTED]

Piata Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1,
București, Tel / fax 021-312.65.78/79/85
www.cncd.org.ro

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Elküldik a reklamált fél álláspontját

Nr. _____ / Ca
Data _____

MUNICIPIUL TÂRGU MUREȘ

ROMÂNIA – 540026, Târgu Mureș, Piața Victoriei nr. 3

Tel: 00-40-265-268.330, int. 166, Fax: 00-40-365-801.850

www.tirgumures.ro, e-mail: juridic@tirgumures.ro

- Serviciul Juridic, Contencios Administrativ -

Nr. 285 din 16.02.2010

Către, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Nr. dosar:454/2009

Nr. petiție: 10.147/16.11.2009

Termen: 02.03.2010

Primarul Municipiului Târgu Mureș, autoritate publică locală conform Legii nr. 215/2001, republicată, având ca sediu de comunicare a actelor Piața Victoriei nr. 3 – Tg. Mureș, jud. Mureș, citat în dosarul sus indicat, depun prezentele,

NOTE SCRISE

În fapt, prin Petiția nr. 10147/16.11.2008 dl. Bustya Sandor, cetățean al mun. Târgu Mureș supune atenției Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării faptul că nepublicarea informațiilor și hotărârilor cu caracter normativ pe site-ul Primăriei mun. Tg Mureș, în limba maghiară, discriminează comunitatea maghiară din localitate.

Apreciem petiția formulată ca fiind lipsită de fundament juridic, iar în argumentarea acestei susțineri înțelegem să ne prevalăm de următoarele argumente pe care le prezentăm în cele ce urmează:

Astfel relevante sub aspectul obiectului/petiției sunt dispozițiile Legii nr. 215/2001, republicată, care dispune următoarele:

Potrivit prevederilor art. 39 alin. (6) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată „*Ordinea de zi a ședinței consiliului local se aduce la cunoștință locuitorilor comunei sau ai orașului prin mass-media sau prin orice alt mijloc de publicitate.*”; același text de lege dispune la alin. (7) că „*În comunele sau orașele în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor ordinea de zi se aduce la cunoștință publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective.*”

Art. 42 din actul normativ mai sus amintit prevede că lucrările ședințelor consiliului local sunt publice și se desfășoară în limba română, în anumite cazuri putându-se folosi limba maternă, dar în toate cazurile documentele ședințelor de consiliu se întocmesc în limba română.

A reklamant f3l 3ll3s-foglas3s3ban a bead-v3nynt jogilag alapta-lannak 3rt3kelte.

T3rv3ny3kkelyeket id3zett, v3dekezett olyan v3dakkal szem-ben, melyek nem sze-repeltek a beadv3ny-ban. (Nem kifog3sol-tam sem a sajto3ban k3z3lt inform3ci3k mennyis3g3t, sem a tan3cs3l3seken hasz-n3lt nyelvet.)

A reklam3nt f3l 3ll3spontja – I

Art. 50 și 76 din Legea nr. 215/2001, republicată, prevăd că minorităților naționale care au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, li se aduc la cunoștință publică și în limba maternă hotărârile cu caracter normativ.

Toate aceste prevederi legale sunt respectate de Primăria Municipiului Tg. Mureș, sens în care vă învederăm faptul că la nivelul instituției există **Monitorul Primăriei Tg. Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlőnye**, care pe lângă diverse informații legate de primărie, anunțuri de interes public, cuprinde și hotărârile Consiliului Local Municipal Tg Mureș, în limba română și maghiară. Periodicul de informații, în format tipărit se află la intrarea în primărie, având acces la această publicație orice cetățean interesat.

În același context menționăm că ordinea de zi a ședințelor Consiliului Local se publică și în **Nepujsag**, cotidianul de limbă maghiară al județului Mureș.

Față de cele mai sus arătate concluzionăm că nu există nici un text de lege care să oblige autoritatea publică locală la aducerea la cunoștință publică a actelor la care se face referire în petiție, pe site-ul instituției, existând o serie de alte modalități legale de aducere la cunoștință publică, noi optând pentru **presa scrisă – Nepujsag** și **Monitorul primăriei**, publicație a Primăriei Municipiului Tg. Mureș care publică bilingv hotărârile cu caracter normativ.

Mai mult, nici un text de lege nu obligă instituțiile publice la aducerea la cunoștință publică a actelor de procedură premergătoare, concomitente sau ulterioare emiterii/adoptării actelor administrative.

În drept,

Ne întemeiem prezentele note scrise pe dispozițiile Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată și Ordinului nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

Depunem prezentele note scrise în dublu exemplar, pentru comunicare, conform legii.

Primar
dr. DORIN FLOREA

A weboldalon közölt információkra vonatkozóan csupán annyit válaszolt, hogy egyetlen törvény sem kötelezi a helyhatóságot arra, hogy webes felületen tegye közzé a beadványban felsorolt információkat.

Több módja van a közlésnek, a hivatal a nyomtatott sajtó útján való közlést választotta.

Către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Nr. dosar: 454/2009

Nr. petiție: 10.147/2009

Referitor la petiția înregistrată sub nr. 10.147/2009, și constituită în dosarul nr. 454/2009, în urma luării la cunoștință a punctului de vedere al reclamatului prezentat în Notele scrise, înregistrat cu nr. 285/16.02.2010, subsemnatul Bustya Sándor, în calitate de petent, formulez următoarele

CONCLUZII SCRISE

În urma afirmațiilor reclamatului, potrivit căruia petiția este „lipsită de fundament juridic”, și că „nu există nici un text de lege, care să oblige autoritatea publică locală la aducerea la cunoștință publică a actelor la care se face referire în petiție, pe site-ul instituției”, vă prezint textele de lege și fundamentul juridic, pe baza cărora am înaintat petiția:

- Legea administrației publice locale nr. 215/2001, art. 19: „În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne, în conformitate cu prevederile Constituției, ale prezentei legi și ale tratatelor internaționale la care România este parte.” Articolul de mai sus, de foarte multe ori este confundat cu articolul 76 (2) a aceleiași legi, care prevede ca: „În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.”

Până când articolul 76 prevede modul, în care se pot adresa cetățenii către administrația publică locală, articolul 19 reglementează raportul opus, prevede modul, în care trebuie să se adreseze administrația locală către cetățenii aparținând minorității naționale: „asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne”. Pentru a exclude posibilitatea unei interpretări greșite, textul legii (art. 19) precizează că folosirea de către autoritățile locale a limbii oficiale și a limbii materne se face în conformitate cu prevederile Constituției și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

- Articolul 6 a Constituției prevede ca „Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.”

- Articolul 76 (4) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 prevede ca autoritățile administrației publice locale vor asigura afișarea

Válaszoltam a reklamált fél állításaira: ezúttal bővebben ismertettem beadványom jogi alapját. A román Alkotmányra, a helyi közigazgatási törvényre és Nyelvi Jogok Kartájában foglaltakra hivatkoztam.

Véleményemet postáztam az ODT-nek.

anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității, care au o pondere mai mare de 20% în unitățile administrativ-teritoriale.

- Art. 10 din Legea nr. 282/2007 pentru ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, prevede printre altele, ca: “În circumscripțiile administrative ale statului locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare, care justifică măsurile specificate mai jos, și în funcție de situația fiecărei limbi, părțile se angajează, în măsura în care este posibil: să pună la dispoziție formulare și texte administrative de uz curent pentru populație în limbile regionale sau minoritare, ori în versiuni bilingve;”

În cunoștința legilor prezentate și a faptului că în orașul Tîrgu Mureș cetățenii aparținând minorității maghiare au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor putem trage următoarele concluzii:

Publicarea (postarea/afișarea) informațiilor pe site-ul autorității locale din Tîrgu Mureș este un raport (de informare) susținut de către autoritatea publică locală. Acesta are obligația (art. 19 din legea 215/2001) de a folosi, în raporturile cu cetățenii aparținând minorității naționale și a limbii materne. Toate informațiile publicate (postate/afișate) în limba română, conform principiului de egalitate și de nediscriminare, (principiu general al Constituției) trebuie publicate și în limba minorității naționale. Autoritățile administrației publice locale trebuie să asigure afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității (art. 76 din legea 215/2001). Toate informațiile publicate (postate/afișate) în limba română, pe site-ul autorității locale, sunt de interes public. Dacă nu ar fi de interes public, nu ar fi justificată finanțarea unui site din banii contribuabililor, care conține alte informații, decât cele de interes public. Cele mai recente Hotărâri ale consiliului local, de exemplu, se găsesc la meniul Descarcă -> De interes public, meniu inexistent în varianta maghiară a site-ului. Punerea la dispoziție formulare și texte administrative de uz curent pentru populație în limbile regionale sau minoritare este prevăzut de un tratat internațional, la care România este parte (legea 282/2007), și este în concordanță cu prevederile legilor autohtone. Sintagma „formulare și texte administrative de uz curent” include toate documentele (hotărârile consiliului local, procesele verbale ale ședințelor consiliului local, proiecte de hotărâre, formulare online) care sunt publicate (postate/afișate) în varianta română și lipsesc în totalitate sau parțial în varianta maghiară a site-ului.

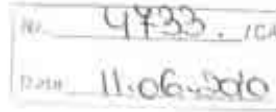
În concluzie, pe baza celor prezentate, am convingerea, ca toate informațiile publicate (postate/afișate) în varianta română a site-ului, trebuie publicate (postate/afișate) și în limba maghiară. Din acest motiv susțin în continuare petiția înaintată.

Cu respect:
Bustya Sándor

Tîrgu Mureș,
19.04.2010.

„A helyi közigazgatási hatóságoknak biztosítaniuk kell (...) a közérdekű hirdetéseknek az illető kisebbséghez tartozó állampolgárok anyanyelvén való feliratozását illetve kifüggesztését is”.

Helyi közigazgatási törvény (215/2001), 76. cikk

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

Nr. dosar: 454/2009
Nr. petiție: 10.147/16.11.2009

Stimate domn,

Urmare a memoriului dumneavoastră, înregistrat la **Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării** sub nr. **10.147/16.11.2009**, vă transmitem alăturat copia **Hotărârii nr. 94/02.06.2010**, având drept obiect *nerespectarea dreptului la informații de interes public în limba maternă pentru persoanele aparținând minorității maghiare din Tîrgu Mureș*, prin care Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării s-a pronunțat cu privire la faptele sesizate.

Cu respect,

Domnul **BUSTYA SÁNDOR**
Adresă: loc. Tîrgu Mureș [redacted] jud. Mureș

Beadványom iktatásától majdnem hét hónap telt el, amikor közölték, hogy megszületett az ODT határozata. Az értesítéssel együtt elküldték a határozat egy példányát is.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 94
din 02.06.2010

Dosar nr: 454/2009

Petiția nr: 10.147/16.11.2009

Petent: Bustya Sándor

Reclamat: Dr. Dorin Florea, primar al municipiului Tîrgu Mureș

Obiect: nerespectarea dreptului la informații de interes public în limba maternă pentru persoanele aparținând minorității maghiare din Tîrgu Mureș.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. Bustya Sándor, [REDACTED] Tîrgu Mureș, județul Mureș

I.2. Numele și domiciliul reclamatului

I.2.1. Dr. Dorin Florea, [REDACTED] Tîrgu Mureș, județul Mureș.

II. Obiectul sesizării

Petiția se referă la lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro).

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro) apar informații de interes public, cum ar fi hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații *Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș*, comunicate de presă, exclusiv în limba română.

A határozat megnevezi a kérelmezőt és a reklamált felet, közli a beadvány tárgyát, leírja a vizsgálandó diszkrimináló tetteket.

A 94/2010-es határozat - I

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate (filele 11-12 din dosar) pentru data de 02.03.2010 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

La audierea din 02.03.2010 părțile nu s-a prezentat.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petiția nr. 10.147/16.11.2009 (filele 1-2 din dosar) arată următoarele:

- în data de 20 septembrie 2009 petentul a căutat informații de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro), constatând că marea lor majoritate este postată exclusiv în limba română;

- ponderea populației maghiare în Tîrgu Mureș depășește 20% din populația localității;

- conform **Legii nr. 544/2001, Legii nr. 215/2001, Legii nr. 282/2007**, informațiile de interes public și hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maghiară;

- petentul s-a adresat reclamatului arătând că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș reprezintă o încălcare a legislației și o discriminare, solicitând remedierea situației, fără însă a primi răspuns la solicitare;

- CNCD a mai investigat și constatat tratamentul discriminatoriu al reclamatului în anul 2007 și 2008, aplicând sancțiunea de avertisment;

- în anul 2009 nu apar în limba maghiară hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș, comunicate de presă;

- solicită constatarea discriminării și aplicarea amenzii contravenționale prevăzute de lege.

Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 10.786/09.12.2009** anexează documente în susținerea celor afirmate (filele 5-10).

CNCD a solicitat punct de vedere din partea reclamatului prin **Adresa nr. 10.314/19.11.2009**. Reclamatul nu și-a precizat poziția în termenul stabilit.

Împreună cu citația CNCD a solicitat din nou punct de vedere din partea reclamatului.

Reclamatul, prin **Adresa nr. 285/16.02.2010** (cu antetul Municipiul Tîrgu Mureș), înregistrat la CNCD cu **nr. 1.426/22.02.2010** (filele 21-22), arată următoarele:

- petiția este lipsită de fundament juridic;

- Primăria municipiului Tîrgu Mureș respectă obligația de informare a cetățenilor maghiari prin **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, în care se publică hotărârile Consiliului local și în limba

Ismertetik a beidézési folyamatot, a beadványt, a reklámált fél állásfoglalását és az erre érkezett véleményt.

A 94/2010-es határozat – II

maghiară; prin cotidianul *Népújság*, care publică ordinea de zi a ședințelor Consiliului local;

- nici un text de lege nu obligă autoritatea publică locală la aducerea la cunoștință publică a actelor la care se face referire în petiție, pe site-ul instituției.

Nu au fost anexate probe la dosar în susținerea celor afirmate.

Reclamatul a formulat concluzii scrise, înregistrate la CNCD cu *nr. 3.116/22.04.2010* (filele 24-25 din dosar), arătând următoarele:

- fundamentul juridic a fost precizat în petiție, ca fiind *Legea nr. 215/2001* (art. 19, art. 76 alin. 4) și *Legea nr. 282/2007* (art. 10);

- toate informațiile existente pe pagina de internet a Primăriei, postate în limba română, ar trebui să fie postate și în limba maghiară.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că prin *Hotărârea nr. 131/21.06.2007* și *Hotărârea 507/03.09.2008* a mai constatat că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș reprezintă discriminare, a aplicat sancțiunea contravențională de avertisment și a dispus monitorizarea paginii de internet.

La adresele trimise către Primăria Tîrgu-Mureș, cu scopul monitorizării, CNCD nu a primit nici un răspuns, ignorând astfel hotărârea în cauză.

Se constată că în momentul trimiterii petiției, pentru anul 2009, nu au fost postate pe pagina de internet a Primăriei informații de interes public importante în limba maghiară cum ar fi hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații *Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș*, comunicate de presă.

La momentul soluționării petiției s-a observat că, spre exemplu, apar 36 de hotărâri ale Consiliului local din mai 2010, din care niciunul nu apare în limba maghiară (practic pe anul 2010 nu apare nici o hotărâre a Consiliului local în limba maghiară).

În municipiul Tîrgu Mureș, conform recensământului din 2002, 46,73% din totalul populației s-a declarat ca aparținând comunității maghiare.

Conform fișelor de post depuse la dosarele anterioare, la Primăria municipiului Tîrgu Mureș există trei persoane care au printre atribuții traducerea din limba maghiară în limba română, doar o singură persoană și atribuții de traducere din limba română în limba maghiară. Totodată se constată că persoana în cauză are și o serie de alte atribuții, sarcini și responsabilități, cum ar fi: redactează răspunsuri la solicitările, petițiile și sesizările grupurilor de turiști, arhivează documente, asigură condiții de realizare a proiectelor culturale și turistice și veghează la buna desfășurare a acestor evenimente, controlează modul cum sunt folosite și întreținute spațiile culturale și cele de destinație muzeistică, ține evidența și urmărește derularea proiectelor și convențiilor privind realizarea de către organizații neguvernamentale de activități cu caracter cultural și turistic, participă la activități legate de turism în Cetate, oferă informații turiștilor referitoare la obiectivele culturale, turistice din Tîrgu Mureș și

3

Leírják a kivizsgálás során tapasztalt tényállást.

A 94/2010-es határozat – III

împrejurimi, posibilități de cazare, trasee turistice și alte informații dacă solicită etc. (încă 11 sarcini înșirate).

Din copiile **Monitorului Primăriei Tîrgu Mureș** reiese că nu conține toate hotărârile Consiliului local al municipiului Tîrgu Mureș.

În drept, Colegiul Director reține că potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Privind accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități, art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează

Hazai és nemzetközi rendelkezések alapján elemzik a beadvány tárgyát.

persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

- a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;
- b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;
- c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace –, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, prevede următoarele:

Art. 50:

„În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, iar cele cu caracter individual se comunică, la cerere, și în limba maternă.”

Art. 76:

„(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă. [...]

Azonosítják, melyik törvénycikk előírásait nem tartotta be a reklamált fél.

A 94/2010-es határozat – V

(4) *Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).*

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează și la jurisprudența anterioară. Prin **Hotărârea nr. 26 din 09.02.2007** Colegiul Director al CNCD a constatat fapta de discriminare comisă de Primăria Sfințu Gheorghe prin publicarea unor informații de interes public exclusiv în limba maghiară (prin publicația intitulată „**Sepsiszentgyörgy**”). Prin **Hotărârea nr. 736 din 16.12.2008**, Colegiul director al CNCD a constatat fapta de discriminare comisă de Rácz Károly, primar al municipiului Tîrgu Secuiesc, prin nepublicarea informațiilor de interes public în limba română pe pagina de internet a Primăriei Tîrgu Secuiesc.

Colegiul Director constată că fără o justificare obiectivă, cetățenii de limbă maghiară care accesează pagina de internet a Municipiului Tîrgu Mureș, finanțată din taxele și impozitele cetățenilor, nu găsesc aceleași informații pe care le găsesc cetățenii de limbă română, ceea ce reprezintă o deosebire, preferință, bazată pe limbă, care are ca efect restrângerea exercitării dreptului de acces la informații de interes public în limba maghiară, astfel se refuză acordarea de servicii publice administrative, acordarea unor drepturi persoanelor de limbă maghiară din municipiul Tîrgu Mureș. Refuzul este cu atât mai evident întrucât petentul s-a adresat reclamatului anterior petiției solicitând remedierea situației. Totodată se reține și faptul că în două cazuri anterioare CNCD a constatat discriminarea similară produsă de reclamat, recomandând în mod expres reclamatului „*să depună diligențele necesare pentru realizarea unei pagini de internet a municipiului Tîrgu Mureș care conține aceleași informații și pentru populația de limbă română și pentru cea de limbă maghiară*” (**Hotărârea 507/03.09.2008**).

Justificarea invocată de reclamat, și anume publicarea unor hotărâri în limba maghiară în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, și publicarea în cotidianul **Népújság** a ordinii de zi a ședințelor Consiliului local nu poate fi considerată ca fiind o justificare obiectivă.

Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare.

Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);

Ismertetik az ODT hasonló esetekben hozott határozatait: magyar polgármestereket marasztaltak el, mert kizárólag magyarul közöltek közérdekű információkat, a román nyelv mellőzésével.

Jogi precedensekre hivatkoznak, ismertetik az Európai Emberi Jogi Bíróság vonatkozó elveit.

6

- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești).

În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere.

În cazul de față se rețin următoarele:

- nu toate hotărârile Consiliului local sunt traduse în limba maghiară în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, nici măcar toate cele care au caracter normativ, ci doar unele, selectate;

- pagina de internet www.tirgumures.ro conține și alte informații de interes public, care nu sunt publicate în limba maghiară nici în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, nici în cotidianul **Népújság**, cum ar fi comunicatele de presă (ultimul comunicat de presă tradus în limba maghiară este din 2008);

- chiar dacă toate informațiile de interes public ar fi publicate în presa de limbă maghiară, acest lucru nu poate înlocui informațiile de interes public care se găsesc pe o pagină de internet, accesibile mai ușor; dacă presa scrisă ar înlocui paginile de internet, reclamatul ar putea renunța la ele, astfel făcând și economii; existența paginii de internet arată că însuși reclamatul îi acordă o mare importanță în comunicarea informațiilor de interes public; de la aceste informații de interes public, accesibile ușor pe pagina de internet, sunt excluși vorbitorii de limbă maghiară.

A fentiek alapján nem tartják elfogadhatónak a reklamált fél véleményét.

A 94/2010-es határozat – VII

Se observă că la nivelul Primăriei municipiului Tîrgu-Mureş nu există personal suficient care se preocupă de traducerile în limba maghiară. Acest lucru reprezintă un impediment major în oferirea de informații de interes public în această limbă pentru populația care reprezintă 46,73% din totalul populației municipiului Tîrgu Mureş.

Privind sancționarea faptei, Colegiul director constată că sancțiunea de avertisment aplicat în urma constatărilor repetate de discriminare nu au avut efect. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15, solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Astfel Colegiul director, aplicând și prevederile art. 13 alin. 2 al **O.G. nr. 2/2001** (faptele sesizate de petent fiind continue), aplică sancțiunea amenzii contravenționale minime prevăzute de lege.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1 coroborată cu art. 10 lit. h din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. Sancționarea primarului dr. Dorin Florea cu amendă contravențională în valoare de 400 RON, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului, Consiliului local al Municipiului Tîrgu Mureş, Prefecturii Județului Mureş.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - La Direcția Generală a Finanțelor Publice Mureş, conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii**

Megállapítják a hátrányos megkülönböztetés tényét, és az emiatt felelősnek talált polgármestert pénzbírsággal büntetik.

Közlik a büntetés kifejtésének mód-ját és a határozat megtámadásának lehetőségét.

nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

POP IOANA LIANA – Membru

VASILE VASILE-ALEXANDRU – Membru

Data redactării 04.06.2010

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 zile, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Az ODT igazgatótanácsai gyűlésén részt vevő tagok aláírásukkal hitelesítik az egyhangúlag hozott határozatot.

A 94/2010-es határozat – IX

Pont és új bekezdés

A marosvásárhelyi városi weboldal ügyében indított eljárás akár véget is érhetett volna a határozat meghozatalával. A város polgármestere azonban megtámadta a közigazgatási bíróságon az ODT határozatát. Lehet találgatni: igazságtalannak találta a határozatot, a pénzbírságot tartotta túlzottnak, komolyan vette, hogy havonta fogok panaszt benyújtani ellene vagy egyszerűen megelégtelte, hogy már harmadik alkalommal vizsgálták ki és találták vétkesnek a weboldal ügyében? Bármilyen is lett volna az indítéka, egy cél vezérelhette: olyan bírósági döntést szerezni, amely kimondja, hogy tettei nem ütköznek törvénybe, nem diszkriminálnak.

Fontos leszögezni: a bírósági per a polgármester és az ODT között zajlik. A beadvány írójának, mint kérelmezőnek nincs felelőssége az ODT határozatának a meghozatalában. Az ODT-hez folyamodó kérelmező az eset kivizsgálását kéri; a vétkekesség megállapítása és a határozat kimondása az ODT felelőssége!

A per folyamatban van, ítélet még nem született. Ettől függetlenül, illetve a hozandó ítélet jellegétől függetlenül mérleget készíthetek: mit nyertem és mit veszítettem? Kezdem azzal, mit veszítettem, ez egyszerűbb: semmit. A levelezésnek természetesen voltak költségei, – egy tértivevénnyel küldött levél postaköltsége jelenleg egy liter benzin árának felel meg –, de ez elhanyagolható a nyereséghez képest, ami elsősorban az erkölcsi elégtételben nyilvánul meg. Emberi mivoltomban, méltóságomban erősített, hogy a tapasztalt, magyar nemzeti közösség ellen elkövetett hátrányosan megkülönböztetett bánásmódot nem hagytam szó nélkül! Még ha nem is változott a helyzet a beadvány nyomán, elégtételül szolgál, hogy az ODT elmarasztalta és büntette az elkövetőt. Nem változtatna az értékelésen az sem, ha a bíróság hibásnak találná az ODT határozatát. Egy ilyen döntés nem az ODT-t, hanem az azt kimondó bíróságot minősítené. Ha viszont a bíróság megerősíti az ODT döntését, új fejezetet nyithatnék ez ügyben. A diszkriminációt tiltó törvény értelmében polgári per keretében kártérítést kérhetnék, valamint a diszkrimináló állapot megszüntetését. Ezt ugyan az ODT határozata nélkül is megtehettem volna, de úgy ítélem meg, hogy más eséllyel nyújthatom be igényemet, ha tarsolyomban van egy ODT határozat, amit ráadásul a bíróság is megerősített.

Mint említettem, mielőtt az ODT-hez fordultam volna a weboldal ügyében, levelet írtam a polgármesternek, arra kérve, hogy válaszoljon, mikorra kívánja felszámolni a diszkrimináló állapotot. Három alkalommal írtam magyar nyelven a polgármesternek, magyar nyelvű választ kérve, ám kérésem nem teljesítette. Megaláznál tartottam magatartását; törvény szerint kötelessége lett volna magyar nyelvű választ adni. Ekkor román nyelvű levelet fogalmaztam és küldtem a polgármesternek, kíváncsian várva, erre jön-e válasz. Jött.

Az én újabb levelem pedig ment, ezúttal nem a polgármesterhez, hanem ismét az ODT-hez. Beadványomban leírtam levelezésünk történetét, és a közigazgatási törvény rendelkezései alapján kértem kivizsgálni, diszkriminált-e a polgármester azzal, hogy míg a román nyelvű levélre románul válaszolt, a magyar nyelvű levelekre nem küldött magyar nyelvű választ. Csatoltam a levelek másolatát és a levelek átvételét igazoló tértivevények másolatát.

A kivizsgálás ezúttal is a korábban ismertetett módon zajlott le:

- az ODT iktatta a beadványt, erről levélben értesítette a kérvényezőt,
- a beadvány másolatát elküldték a reklamált félhez,
- beidéztek a feleket a meghallgatásra, amelyen nem jelent meg egyik fél sem.

A fenti állításokat alátámasztó dokumentumok másolatát nem közlöm, lényegében nem tartalmaznak olyan elemeket, amelyekkel nem találkoztunk volna az első kivizsgálás során. Következett a reklamált fél állásfoglalása, melyet az ODT elküldött a kérvényezőnek is.

MUNICIPIUL TÎRGU MUREȘ

ROMÂNIA – 540026, Tîrgu Mureș, Piața Victoriei nr. 3

Tel: 00-40-265-268.330, int. 166, Fax: 00-40-365-801.850

www.tirgumures.ro, e-mail: juridic@tirgumures.ro

- Serviciul Juridic, Contencios Administrativ -

Nr. 795 din 15.04.2010

Către, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Nr. dosar: 95/2010

Nr. petiție: 1092/2010

Termen: 20.04.2010

Primarul Municipiului Tîrgu Mureș, autoritate publică locală conform Legii nr. 215/2001, republicată, având ca sediu de comunicare a actelor Piața Victoriei nr. 3 – Tg. Mureș, jud. Mureș, citat în dosarul sus indicat, depun prezentele,

NOTE SCRISE

În fapt, prin Petiția nr. 1092/2010 dl. Bustya Sandor, cetățean al mun. Tîrgu Mureș supune atenției Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării unele probleme care fac obiectul unui alt dosar aflat pe rolul d-voastră, în dosar nr. 454/2009, cu termen de citare ultim la data de 02.03.2010.

Pentru petiția din dosarul de mai sus s-au depus Note scrise, înregistrate sub nr. 285 din 16.02.2010 prin care s-a relevat că:

Art. 50 și 76 din Legea nr. 215/2001, republicată, prevăd că minorităților naționale care au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, li se aduc la cunoștință publică și în limba maternă hotărârile cu caracter normativ.

Toate aceste prevederi legale sunt respectate de Primăria Municipiului Tg. Mureș, sens în care vă învederăm faptul că la nivelul instituției există **Monitorul Primăriei Tg. Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, care pe lângă diverse informații legate de primărie, anunțuri de interes public, cuprinde și hotărârile Consiliului Local Municipal Tg. Mureș, în limba română și maghiară. Periodicul de informații, în format tipărit se află la intrarea în primărie, având acces la această publicație orice cetățean interesat.

În același context menționăm că ordinea de zi a ședințelor Consiliului Local se publică și în **Nepujsag**, cotidianul de limbă maghiară al județului Mureș.

Față de cele mai sus arătate concluzionăm că nu există nici un text de lege care să oblige autoritatea publică locală la aducerea la cunoștință publică a actelor la care se face referire în petiție, pe site-ul instituției, existând o serie de alte modalități

A reklamált fél által írt sorokból az tűnik ki, hogy nem értette meg az ellene felhozott vádakat.

Véleménye szerint a mostani kivizsgálás tárgya azonos az előző ki-vizsgálás tárgyával. Ennek következtében állásfoglalásában megismétli az előző kivizsgálás során írt, közérdekű információkra vonatkozó kijelentéseit.

legale de aducere la cunoștință publică, noi optând pentru **presa scrisă –Nepujsag și Monitorul primăriei**, publicație a Primăriei Municipiului Tg. Mureș care publică bilingv hotărârile cu caracter normativ.

Mai mult, nici un text de lege nu obligă instituțiile publice la aducerea la cunoștință publică a actelor de procedură premergătoare, concomitente sau ulterioare emiterii/adoptării actelor administrative.

Față de aceste note, este de relevat că s-au identificat cererile nr. 2186/2009 și nr. 2187/2009 redactate în limba română, o cerere din 03.12.2009 redactată în limba maghiară și o cerere din 15.01.2010, redactată în limba română. Facem precizarea că nici la una dintre solicitările de mai sus, nu s-a cerut comunicarea unui răspuns în limba maghiară și că dintr-o regretabilă eroare la scrisoarea din data de 3 decembrie 2010 nu s-a răspuns.

Pe de altă parte, se impune a se preciza că pe aceeași temă, la intervențiile d-lui Haller Istvan, s-a răspuns de 6 ori instituției d-voastră, astfel considerăm că, în cauză pe acest subiect avem sentimentul unor presiuni și a abuzului de drept.

Este de precizat că în cauză se face trimitere la Primărie nicidecum la Primar care reprezintă potrivit art. 62 din Legea nr. 215/2001, republicată, unitatea administrativ-teritorială în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române ori străine, precum și în justiție, și cu toate acestea a fost citat Primarul mun. Tg Mureș.

Vă asigurăm de întreaga noastră considerație, cu stimă,

Anexăm copia actelor la care facem referire în prezenta.

Primar
dr. DORIN FLOREA

A hozzá intézett levelekre csupán egy bekezdésben tér ki.

Egyetlen magyar nyelvű levélről beszél, amelyre egy sajnálatos tévedésből kifolyólag nem válaszolt.

A reklamált fél álláspontja – II

Csodálkoztam, hogy a reklamált fél ennyire nem érti, mi a kivizsgálás tárgya. Rosszul fogalmaztam volna a beadványt, nem érthető a panasz, vagy a reklamált fél szándékosan beszél másról? Az ODT pontosan megfogalmazta, mi a kivizsgálás tárgya: a magyar nyelvű válaszadás megtagadása.

Dosar nr: 95/2010

Petiția nr: 1092/12.02.2010

Petent: Bustya Sándor

Reclamat: Dorin Florea, primarul municipiului Tîrgu-Mureș

Obiect: Refuzul de a acorda un răspuns în limba maghiară. Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități. Criteriul: limbă.

Részlet az ODT 284/2010-es határozatából - I

A reklamált fél álláspontjára ez úttal is reagáltam, véleményemet elküldtem az ODT-nek. Ez után következett az ODT határozathozatala. Az alábbiakban az ODT határozatából a tényállást és a jogi hátteret bemutató részt közlöm, illetve a tulajdonképpeni határozat szövegét.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că petentul a trimis adrese la datele menționate în petiție (dovedite prin depunerea confirmărilor de primire). Dintre acestea, reclamatul nu a reușit să identifice decât două (o a treia adresă, cu data de 14.12.2009, a fost greșit identificată de reclamat, ea nu face obiectul petiției). Însuși reclamatul recunoaște că dintr-o „regretabilă eroare” nu s-a acordat răspuns la adresa formulată în limba maghiară. Colegiul director constată că această eroare s-a produs de trei ori în mod consecutiv, la toate adresele formulate de petent în limba maghiară.

5.2. **Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001 a administrației publice locale**, actualizată, la art. 76 alin. 2, stabilește următoarele: „În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.” Drept urmare, o adresă formulată în limba unei minorități naționale, conform prevederilor legale, reprezintă în mod implicit o cerere de a primi un răspuns în această limbă.

5.3. În municipiul Tîrgu Mureș, conform recensământului din 2002, 46,73% din totalul populației s-a declarat ca aparținând comunității maghiare.

5.4. Art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.5. Totodată în hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a concluzionat că „dreptul de a nu fi

Részlet az ODT 284/2010-es határozatából –II

Az ODT a közigazgatási törvény 76. cikkét idézte:

„Azokban a területi-közigazgatási egységekben, amelyekben a lakosság több mint 20 százaléka valamely nemzeti kisebbséghez tartozik, az illető személyek akár élőszóban, akár írásban anyanyelvükön is fordulhatnak a helyi közigazgatási hatóságokhoz, a szakapparátushoz és a helyi tanács alárendelt szervezeteihez, válaszra pedig román nyelven és anyanyelvükön egyaránt jogosultak.”

Ennek alapján megállapította, hogy egy magyar nyelven írt beadvány önmagában értelemszerűen a magyar nyelvű válaszra vonatkozó kérés is.

discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoge, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

5.6. Prin urmare, în cauza supusă soluționării, Colegiul director constată că reclamatul nu a tratat în mod diferit petentul față de alte persoane, prin a oferi răspuns în limba maghiară, ci a dat un răspuns în limba română, similar altor adrese emise de reclamat, deși legea specifică clar dreptul persoanelor aparținând unei minorități naționale care au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, de a primi răspuns și în limba maghiară. Această atingere a dreptului - prevăzut și de legislația internă și de tratate internaționale ratificate de România - s-a produs pe criteriul limbii materne maghiare.

5.7. Diferențierea nu reprezintă discriminare dacă pentru această diferențiere există o justificare obiectivă. Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.8. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidentiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere.

5.9. Nu se poate accepta ca justificare obiectivă a faptei omisiunea.

5.10. În concluzie, neacordarea de către reclamat a răspunsurilor și în limba maghiară la adrese formulate de petent în această limbă reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

5.11 Fapta se încadrează și în prevederile art. 10 lit h a **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu, întră sub incidența

Az ODT jogi precedenseket sorol fel, ismerteti az Európai Emberi Jogi Bíróság vonatkozó elveit.

legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] (h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități." Cum s-a arătat anterior (pct. 5.2.), o adresă formulată în limba unei minorități naționale, conform prevederilor legale, reprezintă în mod implicit o cerere de a primi un răspuns în această limbă. Pentru petent refuzul acordării unui răspuns și în limba maghiară reprezintă refuzarea acordării unui drept prevăzut de legislația națională (Legea nr. 215/2001, art. 76 alin. 2) și de tratate în domeniul drepturilor omului ratificate de România (**Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale**, art. 10 alin. 2; **Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare**, art. 10)

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Neacordarea unui răspuns și în limba maghiară la o adresă formulată către o autoritate administrativă locală, în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând comunității maghiare au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h;
2. Sancționarea reclamatului Dorin Florea, primarul municipiului Tîrgu Mureș, cu avertisment;
3. Clasarea dosarului;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

Határozatában ki-mondja, hogy a magyar nyelvű válasz megtagadása olyan közigazgatási egy-ségben, ahol a ma-gyarság 20% feletti arányban él, diszk-riminációnak minő-sül.

A polgármestert figyelmeztetésben részesítik.

4

Részlet az ODT 284/2010-es határozatából –IV

Éljen a lehetőségekkel! A nyelvi jogok.ro ajánlja:

Teljes körű banki ügyintézés magyarul, bárhonnan az országból, az interneten keresztül:
OTP Direkt Netbank

Romtelecom magyar nyelvű tudakozó: **118300 vagy 118932**

Magyar nyelvű foglalás, magyar honlap, legalább egy magyarul beszélő légiutas-kísérő az Erdélyből induló gépeken:
WIZZAIR légitársaság

Romániai jogszabályok magyar nyelven: A Monitorul Oficial magyar nyelvű kiadása, vagyis
Románia Hivatalos Közlönye

Erdélyi magyar orvosok adatbázisa: **www.orvostudomany.ro**

Magyar jogászok, ügyvédek adatbázisa: **www.jogaszok.ro**

Ha unja a manelét. Erdélyi könnyűzene. **www.popsuli.ro**

Néhány **közszolgáltatást** nyújtó cég, amely erőfeszítéseket tesz az ügyfelei anyanyelven történő kiszolgálására:

Áramszolgáltatás:

Dél-erdélyi Áramszolgáltató Vállalat www.efts.ro

Tömegközlekedés

Nagyvárad Helyi Tömegközlekedési Vállalat www.otl.ro

Gázszolgáltatás

HarGaz Rt. www.hargaz.ro

Vízszolgáltatás

APASERV Rt. Szatmárnémeti www.apaservsm.ro

► **Segítsen** a saját lakóhelyén található, csak románul kommunikáló közszolgáltató cégeknek azáltal, hogy felhívja a figyelmüket: más településeken jobban figyelnek a fogyasztók nyelvi jogaira.

► **Jelezz** a magyar nyelvet használni hajlandó cégeknek, Ön ügyfelükként értékeli azt a törekvésüket, hogy anyanyelvükön szólnak ügyfeleikhez.

Impresszum:

Hogyan használd ... A Diszkriminációellenes Tanács – I. kiadás

Írta: Bustya Sándor

Olvasószerkesztő: Kúti Márta

Csak elektronikus formában terjesztett kiadvány, amely letölthető többek között a www.nyelvi jogok.ro honlapról és a <http://schontzi.wordpress.com/> blogról.

A kiadvány tartalmát szerzői jogok nem védik, minden továbbfelhasználásnak örülünk.

Megjegyzéseit, javaslatait a szerkesztoseg@nyelvi jogok.ro e-mail-címre küldje.

Felelős kiadó: a www.nyelvi jogok.ro felelős szerkesztője.